

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.455/2017/6.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János
a tanács elnöke
Dr. Farkas Katalin
előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság

45.M.1071/2016/36.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.M.1071/2016/36. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Nyugdíjfolyósító Igazgatósága a 2015. augusztus 11. napján kelt folyósítási törzsszámú határozatával az 1988. október 29. napján elhalálozott ... jogszerző jogán megváltozott munkaképesség és korbetöltés címén előterjesztett özvegyi nyugdíj iránti felperesi igényt elutasította azzal, hogy az özvegyi nyugdíjra jogosító feltételek az elhalálozást követő 15 éven belül (2003. október 29-ig) nem következtek be.
- [2] Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Központ a 2015. december 18. napján kelt ... számú határozatával az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta megállapítva, hogy a felperes egészségi állapota 58%-os, így nem megváltozott munkaképességű, az

özvegyi nyugdíjra jogosító feltételek egyike sem következett be ... elhalálozásától számított 15 éven belül. A társadalombiztosítási szervek határozataikat a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 47. § (2)-(3) bekezdése, 4. § (1) bekezdés k) pontja, 18. § (1) bekezdése és a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Kormányrendelet (továbbiakban: Tnyvhr.) 2015. április 1. napjától hatályos 59/E. §-a rendelkezéseire alapították.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében az egészségi állapotára tekintettel kérte özvegyi nyugdíj megállapítását, vitatva az alperes által megállapított egészségkárosodása mértékét.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokait fenntartva. Az alperes kiemelte, hogy az igény elbírálása szempontjából azt kellett vizsgálni, hogy a Tny. 47. § (2) és (3) bekezdésében foglalt özvegyi nyugdíjra jogosító feltételek valamelyike az igény elbírálásakor fennáll-e, illetve bekövetkezett-e a jogszerző elhalálozását követő 15 éven belül, azaz 2003. október 29-ig. .

Az elsőfokú ítélet

- [5] A bíróság a másodfokú hatóság határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és kötelezte alperest új eljárás lefolytatására a Tny. 18. § (1) bekezdés a) pontja és 47. § (2)-(3) bekezdései alkalmazásával.
- [6] A bíróság részletezte ... igazságügyi orvosszakértő szakvéleményét, amely a felperes össz-szervezeti egészségkárosodását 50%-osnak, egészségi állapotát szintén 50%-osnak véleményezte 2008. február 13. napjától folyamatosan (így az első- és másodfokú orvosi bizottságok vizsgálatakor is), és ezt megelőző időre, 1997. április 29-től 50%-os munkaképesség-csökkenést véleményezett, amely 2003. október 29. napján is fennállt.
- [7] Az alperes szakmai kifogásaira figyelemmel a bíróság elrendelte a szakvélemény kiegészítését, amelynek megállapításait a felperes urológiai károsodásával és ideggyógyászati panaszaival összefüggésben részletesen ismertette. A bíróság annak ellenére, hogy az alperes továbbra is kérte, az NRSZH és az orvosszakértői szakvélemények közötti ellentmondások feloldására új szakértő kirendelését, az igazságügyi orvosszakértő szakvéleményét aggálytalannak tekintette és mellőzte az alperesi indítvány teljesítését. A bíróság a szakvélemények közötti eltérés okait a következőkben jelölte meg: Az NRSZH a vizsgálatai során nem vette figyelembe, hogy a felperes urológiai károsodásának fő tünete a vesekövesség, amely már 1995-ben szerepelt a leletek között. Vizelettartási panaszok miatt a felperes operáción esett át és folyamatos gyógyszeresedésre szorult, amely 5% rész-

egészségkárosodást eredményez. Továbbá a bal kéz tenyérizmainak sorvadását a szakértő műszeres mérésekkel támasztotta alá, melyre az NRSZH eljárása alatt nem került sor, enélkül a szorító erő megtartottsága nem támasztható alá.

- [8] A bíróság rögzítette, hogy az alperes kifogásolta a kiegészítő szakvélemény megállapításait, melyek szerint „a felperes urológiai és neurológiai panaszt nem említett, tüneteket nem észleltek”, ugyanakkor már a másodfokú szakvélemény is feltüntette a panaszok között a gyakori vizelési ingert. A bíróság érvelése szerint nem volt megállapítható, hogy az ideggyógyászati károsodásokat, amelyeket orvosi iratok egyértelműen rögzítettek az NRSZH orvosi bizottságai miatt a mozgásszervi részkárosodásnál vették figyelembe.
- [9] A bíróság ítélezése alapjául elfogadta a szakértő szak- és kiegészítő véleményét, újabb szakvélemény beszerzését a szakvélemények közötti orvosszakmai eltérések hiányában, a közigazgatási eljárásban el nem végzett, illetve nem megfelelő módszerrel elvégzett vizsgálatok, figyelembe nem vett leletek okán nem látta szükségesnek.
- [10] A bíróság megállapította, hogy a felperes egészségi állapota alapján (2003. október 29. napjától véleményezhetően 50%-os az alperes által meghatározott 42%-kal szemben) megváltozott munkaképességűnek tekintendő. A bíróság a megismételt eljárásra előírta az alperes számára, hogy a „felülvizsgálati eljárás során megállapított egészségi állapot” alapján bírálja el a felperes özvegyi nyugdíj iránti igényét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte a Tny. 47. § (2) bekezdése bíróság általi megsértését állítva.
- [12] Az alperes az előzmények és a jogerős ítélet ismertetését követően a Tny. irányadó rendelkezéseit idézte. Kiemelte, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 42%, egészségi állapota 58%, nem minősül megváltozott munkaképességűnek. A felperes 1951. május 31-én született, így a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár a Tny. 18. § (1) bekezdés a) pontja szerint a 62. életév, melyet 2003. október 29-ig nem töltött be. A felperes részére ... jogszerző jogán ideiglenes özvegyi nyugdíj nem került megállapításra. ... igazságügyi orvosszakértő a felperes egészségi állapotát 50%-osnak 2008. február 13. napjától folyamatosan, 50%-os munkaképesség-csökkenését 1997. április 29. napjától 2003. október 29-én is fennállónak véleményezte. A 2003. október 29-én hatályos Tny. 47. § (2) bekezdése nem egészségi állapothoz, megváltozott munkaképességhez, hanem rokkantsághoz (67%-os egészségkárosodás) kötötte az özvegyi nyugdíjra jogosultságot. Az alperes érvelése szerint a felperes 50%-os egészségi állapota (50%-os össz-szervezeti egészségkárosodása) 2008. február 13-tól véleményezhető

csak, 2003. október 29-én 50%-os munkaképesség-csökkenése állt fenn, ezért a felperes özvegyi nyugdíjra való jogosultságát 2003. október 29-én hatályos jogszabályi rendelkezésekre tekintettel megállapítani nem lehetett. A bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes megváltozott munkaképességűnek minősült.

- [13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte részletezve egészségi és anyagi körülményeit, szociális és családi viszonyait.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.
- [15] A Tny. 47. § (2) bekezdése értelmében az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követően özvegyi nyugdíjra az jogosult, aki házastársa halálakor
- a) a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte vagy
 - b) megváltozott munkaképességű vagy
 - c) házastársa jogán árvaellátásra jogosult, fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodik.
- A (3) bekezdés a) pontja értelmében özvegyi nyugdíj jár akkor is, ha az erre jogosító feltételek valamelyike a házastárs 1993. március 1-je előtt bekövetkezett halála esetén az elhalálozástól számított 15 éven belül következik be.
- [16] A Tny. 47. § (2) bekezdése az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnéséhez és a házastárs halálakor a (6-c pontokban rögzített) feltételek fennállásához kötötte az özvegyi nyugdíjra jogosultságot. A (3) bekezdés kedvezmény szabályokat tartalmaz a házastárs 1993. március 1. előtt, illetve az 1993. február 28. után bekövetkezett halála esetére.
- [17] A jogszerző 1988. október 29-én halálozott el, amely időpontban hatályos Tny. 47. § (2) bekezdése az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszüntetése mellett az a-c pontokban rögzített további feltételek között a b) pontban a megváltozott munkaképesség helyett a rokkantságot követelte meg jogosító feltételként. Rokkantnak az volt tekinthető (Tny. 23. § (1) bekezdés a) pont), aki a munkaképességét 67%-ában elvesztette.
- [18] A perben nem volt vitatott, hogy a felperes ideiglenes özvegyi nyugdíjban nem részesült, a házastársa elhalálozásakor a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be és a házastársa jogán legalább két árvaellátásra jogosult gyermeke eltartásáról nem gondoskodott. A (3) bekezdés a) pontja a házastárs 1993. március 1. előtt bekövetkezett halála esetén az elhalálozástól 15 éven belül követelte meg a (2) bekezdésben jogosító feltételek valamelyikének fennállását.
- [19] A jogszerző elhalálozását követő 15 évben (2003. október 29-én) hatályos Tny. 47. § (2) bekezdése az 1988. október 29-én hatályos Tny. 47. § (2) bekezdésében foglaltakkal azonosan határozta meg a jogosultsági feltételeket és a rokkantsághoz a Tny. 23. § (1)

bekezdés a) pontja is a 67%-os mértéket írta elő.

- [20] A felperes kereseti kérelmében az egészségi állapotának mértékét vitatta és egészségi állapotára alapítottnan kérte az özvegyi nyugdíj megállapítását is.
- [21] A szakértő a felperes munkaképesség-csökkenését 1997. április 29. napjától (2008. február 12. napjáig) 50%-osnak véleményezte, ami a fentebb kifejtettek szerint nem eredményezhette a felperes rokkantságát (munkaképesség-csökkenése nem érte el a 67%-os mértéket).
- [22] A bíróság a Tny. 47. § (2) bekezdés téves, nem a jogvita eldöntése szempontjából releváns időpontban hatályos jogszabályra alapította döntését, valamint a szakvéleményből téves következtetésre jutott, amikor megállapította, hogy a felperes megváltozott munkaképességűnek tekintendő.
- [23] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

- [24] Az alperes a bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért e körben a Kúriának döntést hoznia nem kellett (Pp. 78. § (1) bekezdés).
- [25] Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a alapján a magyar állam viseli.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdés).

Budapest, 2018. március 5.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő